Boekbespreking

Charles CACHIA, Constantine MIFSUD & Paul M. SAMMUT, 1996. The Marine Mollusca of the Maltese Islands (Part Two: Neotaenioglossa). Backhuys Publishers, Leiden: 1-228, 19 black & white plates depicting over 200 species. Price NLG 84,-

'Systematics is a study that is always changing.' Zo begint de inleiding van dit boek; moeilijke zin. Dat systematiek geen saai vak is, wisten we wel, theoretisch zeer in beweging en regelmatig onderwerp van kleine aardverschuivingen als gevolg van onvermijdelijke nieuwe technieken, collega's die het nog beter weten en echt verrassend frisse invalshoeken. Maar om nou te zeggen dat je doorlopend draaierig wordt van deze studie, en dat je vandaag niet weet hoe je morgen je werk doet, is misschien wel een tikkeltje boud. Natuurlijk bedoelen de auteurs dit niet. Ze constateren enkel geschrokken dat de systematiek zelfs van de hogere taxa, zoals gepresenteerd in hun eerste deel, nogal overhoop ligt. Dat is natuurlijk heel gewoon als het al weer vijf jaar in de winkel ligt. Bovendien zal het de malacoloog die een veredelde checklist van Malteser mariene mollusken raadpleegt een zorg zijn of de Archeogastropoda geen orde maar een superorde zijn geworden en dat hij daarbinnen nu met maar liefst vijf orden van doen heeft. Enfin, in dit deel gaat over de Neotaenioglossa, dus grofweg van de Cerithioidea tot en met de Eulimoidea; totaal 43 families worden behandeld met zo'n 220 soorten. De meeste gemakkelijk te herkennen en andere, dat zij toegegeven, notoir moeilijk. 'The various keys in this work are intended to facilitate these problems'. Deze tabellen voldoen inderdaad.

De inleiding is gezien het obscure karakter van deel 1 (1991. The Marine shelled Mollusca of the Maltese Islands (Part. I. Archaeogastropoda). Grima Print. & Publishers Ind. Marsa, Malta: i-xii, 1-113) te mager. Ten minste de algemene informatie over Malta, de Malteser biogeografie, malacofauna en wat dies meer zij, zou herhaald moeten zijn. Het hierop volgend systematisch overzicht is uitgebreid, maar mist een handige paginering en een uitnodigende lay out: dat laatste geldt eigenlijk voor het hele werk. De gehanteerde corpsgrootte is met 12 punts in de overdaad aan woorden in hoofdletters wel erg confronterend. De leesbaarheid lijdt bovendien zwaar onder de onvermijdelijke) cursiveringen, hoofdletters, corpsgroottewisselingen, vetgedrukte passages, aanhalingstekens, haakjes, inspringingen op meerdere niveaus en overige gevolgen van de niet door enige kennis van vormgeving gehinderde huisvlijtpoging om alle denkbare opmaakmogelijkheden bij voorkeur in iedere alinea toe te passen.

Een kaartje met vindplaatsen (al waren het maar de meest voorkomende) ontbreekt. De beschrijvingen zijn bondig en voorzien regelmatig in summiere biologische informatie. Bij de meeste soorten wordt een lange lijst referenties en synoniemen gegeven. De auteurs hebben geprobeerd diverse bronnen zo letterlijk mogelijk te refereren. Dit leidt tot weliswaar consequente, maar bizarre auteursvermeldingen. In één lijst L., (L), Linnaeus en zelfs Lam. is heel gewoon. Er zijn twee appendices. Addenda en corrigenda op deel 1, en een glossarium, bedoeld voor de niet-malacoloog, met hier en daar bepaald weinig verhelderende tot twijfelachtige beschrijvingen. De figuren, allen van de hand van de eerste auteur, zijn matig tot slecht, niveau Nordsieck. Het register is onvolledig en niet altijd juist met betrekking tot de indicatie of een naam betrekking heeft op een synoniem (b.v. *brughieri*).

Met de informatie die dit boek biedt, wordt overigens helemaal niets gedaan. Het kan zijn dat de grote analyses en biogeografische en meer faunistische discussies nog volgen als de serie is afgerond. Dat is te hopen, want de regio is buitengewoon boeiend. Over een afronding wordt evenwel met geen woord gerept. Dat overigens heel verstandig kan zijn als daar geen zekerheid over bestaat. Dan zijn we nog wel een paar delen verder, gezien de te verwachten verschijningsfrequentie enige decennia ouder en heel wat systematische oorlogen wijzer.

TH.C.M. KEMPERMAN